

خیلواکی

استقلال

www.esteglaal.net

۰۶ اپریل، ۲۰۲۵

ملالی موسی نظام

یادی از دانشمند عاشق افغانستان و مردم آن، ولی احمد نوری

بعد وفات تربت ما بر زمین مجوی، در سینه بای مردم عارف مزار ماست

در آستانهٔ سومین سال وفات مرحوم ولی احمد نوری که بانی استعمال السنهٔ ملی افغانستان در وبسایت «افغان جرمن آنلاین» بوده است و بعد چند سال بصورت مستقل با همکاری تعداد کثیری از نویسندگان و تیم فرهنگی قابل قدری به تشکیل وبسایت «آریانا افغانستان آنلاین» مبادرت ورزید، از چنان شخصیتی وطنپرست، دانشمند و نویسندهٔ توانا با قدرمندی و تهنیت یاد می نمایم.

در آستانهٔ روز وفات مرحوم ولی احمد نوری، از قضاء مدیر مسئول وبسایت «استقلال – خیلواکی»، محترم حمید انوری هم که برای دیداری از یک همراه و دوست فرهنگی افغان از فامیل مرحومی، در شهر پاریس تشریف داشت، با نهایت علاقمندی به همراهی آندوست و خانم و فرزند مرحوم نوری، به زیارت مزار آن شخصیت مطبوعاتی وطن دوست افغان مشرف گردیدند و در پهلوی اتحاف دعا، به قرائت اشعاری از بزرگان اهل ادب هم پرداختند.

در مورد همکاری فرهنگی و مطبوعاتی اینقلم، قبل از استعمال انترنت ما هر دو با جراید معدودی

سرو کار داشتیم که بیشترین همان جریده ملی «مردم افغانستان» با مدیریت محترم آقای وحدت و مجله «آیینۀ افغانستان» با مدیریت مسئول مرحوم هاشمیان منتشره ایالت کلیفورنیا بود. در مورد اخبار «امید» که با تمویل و ذریعۀ جمیعت ربانی و شورای نظار مسعودی با روش ایجاد تفرقه قومی و لسانی بین اقوام شریف افغانستان و شیوع فعالیت سخیف «افغانستانی بازی» منتشر میگردید، شاید چند مضمون محدود اینجانب و ولی جان نوری به نشر رسیده باشد که به زودی با نوشته و اعلام عقیده و نظر نهایت ملی و آوای جاودانی «استعمال کلمۀ افغانستانی جرم است» ذریعۀ ولی جان نوری، صفحه جدیدی از مبارزه و تلاش پیگیر برای اتحاد اقوام بهم برابر وطن، اولاً با همان اخبار تفرقه انداز و مدیر وابسته به کلتور و فرهنگ آخوندی ایران، آغاز گردید.

در زمینه ایجاد خدمات انترنتی، روزی مرحوم نوری به اینجانب تیلفونی اطلاع داد که دو مهمان از آلمان دارد که انجنیر های کمپیوتر افغان بوده و پروگرام انترنتی به لسان آلمانی برای افغانان مقیم آن مملکت را پخش می نمایند، پرسیدم که کار آنان به چه درد ما و فعالیت مطبوعاتی و مبارزات ملی برای جامعه افغانی در خارج میخورد؟ پاسخ داد که میخواهد بدانم که با هردو انجنیر جوان به نام های «قیس کبیر و فرید فهیم» عنقریب به تفاهم و همکاری فرهنگی و ایجاد صفحات دری و پشتو در پروگرام انترنتی آنان خواهد رسید.

چندی بعد با نشر اولین صفحه مضامین پشتو و دری در وبسایت «افغان جرمن آنلاین» کار مطبوعاتی من و ولی جان نوری آغاز گردید که اینجانب تجربه اندکی در تایپ دری و پشتو در کمپیوتر داشتم که بعد تر با خرید پروگرام فارسی ایرانی واژه نگار به تمرین آغاز نمودم. بدین طریق بدون تردید، مرحوم ولی احمد نوری در ایجاد و پیشرفت هردو وبسایت انترنتی افغانی مقیم خارج که «افغان جرمن آنلاین» و وبسایت بعدی «آریانا افغانستان آنلاین» باشد، ابتکار عمل وسهم عمده و اساسی داشته است.

در جهان مطبوعات انترنتی بیرون کشور، بدون شک شخصیتی را سراغ نمیتوان کرد که به ابداع، تنظیم، ایجاد صحیح نویسی و مراعات اصول و قاعد صرف و نحوی السنۀ ملی افغانی مخصوصاً دری اصیل افغانستان و مبارزه وسیع برای حذف و رد اصطلاحات و لغات غیر ضروری و بیموجب فارسی نو بنیاد فرهنگستان ایران، چنین روش و زحمات شباروزی را متقبل گردیده باشد.

از نقطه ارزش های تخنیکی و داشتن سیستم اداره که قسماً از دسترس خوانندگان بدور قرار دارد، وبسایت «آریانا افغانستان آنلاین» به همت دانشمند خبرۀ علم کمپیوتر محترم «فرید فهیم» و البته حوصله مندی، سعی و جدیت شبانه روزی شخص مرحوم «ولی نوری»، دقیقاً عالی و بی جوهره

است که در آن در جوار تعدادی پروگرام های متفرقه، بهترین نوع آرشیف نویسندگان با تنظیم و امانتداری دقیق نگهداری میشود؛ موجودیت چنین تجمع آثار نویسندگان باعث اعتماد و آرامش خاطر هموطنان گردیده و حاصل زحمات قلم بدستان افغان را به دید و دسترس خوانندگان وسیله میگردد.

محترم ولی نوری در پهلوی کار و زحمات شبانه روزی وبسایت هایی که مسئول و بانی آنان بوده است، چندین اثر با ارزش از خود بیادگار گذاشته است که منابع معلوماتی خوبی به شمار میروند. اثر «**گلستان اقوام افغانستان**» در حقیقت از نهایت درجه علاقمندی و باورمندی وی به وحدت ملت و اقوام شریف و بهم برابر افغان و افغانستان نمایندگی می نماید. هم چنان اثر ارزشمند دیگری که «**گنجینه نام ها در افغانستان**» باشد، واقعاً اثریست بینظیر که در غربت، انتخاب صد ها اسم را به السنه دری، پشتو و عربی در دسترس قرار میدهد. کتاب معروف زندگی پر نشیب و فراز «**شیون کابلی - سردار رحیم ضیایی**» هم تلاشی است برای افشای جریانات حیات پر درد یک افغان عاشق کشورش در غربت.

بدون شک، مبارزه خستگی ناپذیر و طولانی این شخصیت ملی، فرهنگی و متعهد به ارزش های کلتوری و فرهنگ افغانی بر علیه تجاوز سخیف و تحریف لغات و اصطلاحات ارزشمند دری افغانستان، شاهکاریست آموزنده و ماندگار که درین راه، شهید داود موسی هم سالهای زیادی را در تنظیم و جمع آوری هزاران لغات اصیل و اصطلاحات عنعنوی و معمول مردم افغانستان نقش آموزنده و برارنده ای داشته است.

چنین حربه برنده در حفظ یکی از السنه ملی کشور به مقابل آنانی که شرافت خود ها و سجایای اصیل افغانی را به کشور آخوندی فروخته اند، برای نسل های ما باقی خواهد ماند. آنچه باید در زمینه یک شخصیت نهایت ملی، فرهنگی، مبارز و پیشتاز در ایجاد مؤسسات آموزشی و اطلاعاتی جهانی که تا کهولت و تا دم رحلت، دست از تلاش و مبارزه برنداشت، قطره ایست از دریا که باز هم خواهیم نوشت.

روح مرحوم ولی جان شاد و یادش در جامعه دوستداران افغانستان عزیز گرامی باد.

مردنیرد به مرگ، مرگ ازو کام جست نام پو جاوید گشت، مردنش آسان کجاست

پایان